

Riigikaitsekomisjoni tegevuse ülevaade Riigikogu XIV koosseisu III istungjärk (13.01.2020 – 19.06.2020)

Koosseis ja koosseisumuudatused

Esimees: Andres Metsoja (Isamaa fraktsioon)

Aseesimees: Kalle Laanet (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Liikmed: Jaak Juske (Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)

Johannes Kert (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Leo Kunnas (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Ants Laaneots (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Alar Laneman (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Oudekki Loone (Eesti Keskerakonna fraktsioon, alates 27.01.2020)

Madis Milling (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Anneli Ott (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Peeter Rahnel (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Martin Repinski (Eesti Keskerakonna fraktsioon, kuni 26.01.2020)

Istungite arv

Riigikaitsekomisjon pidas III istungjärgul kokku 34 istungit, millest 6 olid väljasõiduistungid, 4 erakorralised istungid ning 1 ühine istung Riigikogu julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjoniga. Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud eriolukorra ajal pidas komisjon 19 istungit.

Väljasõiduistungid peeti 14.01.2020 ja 18.02.2020 Kaitseministeeriumis, mille raames arutati riigikaitse arengukava ja riigikaitseaduse eelnõu (112 SE) üle. 25.02.2020 kohtus riigikaitsekomisjon Vabariigi Presidendi Kantseleis president Kersti Kaljulaidiga. 02.06.2020 sai komisjon väljasõiduistungis raames Välisluureametisse ülevaate julgeolekuolukorra arengutest. 09.06 toimus riigikaitsekomisjoni väljasõiduistung Stenbocki majas, kus peaminister Jüri Ratas andis koos Riigikantselei esindajatega ülevaate kriisivarudest ning julgeoleku ja riigikaitse koordinatsioonidirektor tutvustas ohuhinnangut. 16.06.2020 toimus riigikaitsekomisjoni väljasõiduistung Elering AS-is, kus komisjon sai ülevaate Eesti energiajulgeoleku ja varustuskindluse tagamisest ning võrkude juhtimisest. Ühisel istungil Riigikogu julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjoniga said komisjonid ülevaate Kaitseväe korralduse seaduse kaitseväeluure regulatsioonidest.

Riigikaitsekomisjoni eelnõud ja seadused

Riigikaitsekomisjon menetluses oli Riigikogu XIV koosseisu III istungjärgul 5 seaduseelnõu ja 1 otsuse eelnõu.

III istungjärgul riigikaitsekomisjoni menetluses olnud eelnõudest võeti vastu 2 seaduseelnõu:

- Vabariigi Valitsuse algatatud Eesti Vabariigi valitsuse, Leedu Vabariigi valitsuse ja Läti Vabariigi valitsuse vahelise Balti õhuseirevõrgu ja juhtimissüsteemi paigutuse kokkuleppe ratifitseerimise seaduse eelnõu (137 SE), vastu võetud 22.04.2020.

- Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjoni algatatud Kaitseväe korralduse seaduse, julgeolekuasutuste seaduse ja õiguskantsleri seaduse muutmise seaduse (152 SE) eelnõu, vastu võetud 13.05.2020.

III istungjärgu lõpuks jäi komisjoni menetlusse 3 seaduseelnõu ja 1 otsuse eelnõu:

1. Riigikaitse seaduse eelnõu (112 SE)
2. Karistusseadustiku muutmise seaduse (riigivastased süüteod) eelnõu (113 SE)
3. Kriminaalmenetluse seadustiku, halduskohtumenetluse seadustiku ja karistusseadustiku ning teiste seaduste muutmise seaduse (kriminaal-, väärteo-, ja kohtumenetluse erisused erakorralise ja sõjaseisukorra ajal) eelnõu (114 SE)
4. Kaitseväe kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahvusvahelise merejulgeoleku koalitsiooni operatsioonil Sentinel (211 OE)

Muud komisjonis käsitletud teemad

13.01.2020 sai komisjon ülevaate riigi merelise ressursi arenguperspektiivide analüüsimisest.

27.01.2020 käsitleti 5G tehnoloogia ja sidevõrkude turvalisust koos Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi esindajatega.

17.02.2020 arutleti Kaitseministeeriumi ja Sotsiaalministeeriumi esindajatega Kaitseministeeriumi valitsemisala ligipääsu tervise infosüsteemile.

26.02.2020 sai komisjon ülevaate „Eesti 2035“ strateegiast.

23.03.2020 andis Kaitseväe ülem brigaadikindral Riho Ühtegi ülevaate Kaitseväe kaasamisest avaliku korra kaitseks eriolukorra ajal.

31.03.2020 sai komisjon Kaitseministeeriumi esindajalt ülevaate Kaitseväe kasutamisest esmakordsel panustamisel Euroopa Liidu sõjalisse missiooni Irini.

06.04.2020 andis kaitseminister Jüri Luik komisjonile ülevaate kriisi mõjust riigikaitsele.

13.04.2020 sai komisjon ülevaate Eesti kaitsetööstuse konsortsiumi kavast hakata tootma soomukeid.

04.05.2020 arutas komisjon koos Kaitseministeeriumi valitsemisala esindajatega kaitsetööstuse arendamise üle soomusvõime lahenduste leidmiseks.

05.05.2020 arutles komisjon koos ametkondade esindajatega sidevõrkude toimepidevuse ja taristu riskisutuse ning riigiside kontseptsiooni üle.

07.05.2020 sai komisjon ministeeriumite esindajalt ülevaate kriisivarudest ja nende kasutamisest.

11.05.2020 jätkas komisjon arutelu kaitsetööstuse arendamise üle soomusvõime lahenduste leidmiseks.

19.05.2020 andis peaminister Jüri Ratas ülevaate Eesti julgeolekupoliitika aluste (2017) rakendamise riigikaitseks.

01.06.2020 andis Kaitseministeeriumi esindaja ülevaate osalemise kavandamisest sõjalisel operatsioonil Task Force Takuba.

08.06.2020 sai komisjon ülevaate Soome Varustuskindluskeskuse mudelist ja tegevusest.

15.06.2020 sai komisjon Riigikantselei esindajalt ja mereväe ülemalt ülevaate mereseire arengutest.

Istungjärgu jooksul sai komisjon regulaarselt Kaitseministeeriumi valitsemisala esindajalt ülevaateid julgeolekuolukorra arengutest ning NATO ja EL-i kaitseministrite koostööst.

Arvamuse andmine

Komisjon andis Riigikogu rahanduskomisjonile arvamuse riigi 2020. aasta lisaeelarve seadusega seonduvate seaduste muutmise seaduse (COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud meetmed) eelnõu (169 SE) kohta. Komisjon andis Riigikogu sotsiaalkomisjonile arvamuse meditsiiniseadme seaduse, hädaolukorra seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (165 SE) kohta. Lisaks andis komisjon arvamuse Riigikogu õiguskomisjonile abipolitseiniku seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (COVID-19 haigust põhjustava viiruse SARS-Cov-2 levikuga seotud meetmed) eelnõu (170 SE) kohta.

Kohtumised ja välisvisiidid

02.01.2020 osalesid riigikaitsekomisjoni liikmed Johannes Kert ja Madis Milling NATO Balti õhutorbeoperatsiooni üksuste vahetuse tseremoonial Ämari lennubaasis.

27.01.2020 toimus komisjoni väljasõit Kaitseressursside Ametisse seoses kutsealuste ajateenistusse kutsumisega.

17.02.2020 kohtus riigikaitsekomisjon Taani parlamendi kaitsekomisjoni delegatsiooniga.

19.02.2020 kohtusid riigikaitsekomisjoni esimees Andres Metsoja ja aseesimees Kalle Laanet Prantsusmaa suursaadiku Eric Lamrouxiga.

28.02.2020 külastas riigikaitsekomisjoni liige Johannes Kert NATO Mitmerahvuselise Põhja diviisi staapi Lätis Adāzis.